

Obsah

PŘEDMLUVA 9

10. ANATOMIE CENTRÁLNÍHO NERVOVÉHO SYSTÉMU

Rastislav Druga, Miloš Grim, Petr Dubový

10.1. Obecná anatomie nervového systému..... 11 *Petr Dubový, Rastislav Druga, Miloš Grim*

10.1.1. Neuron 11

■ Buněčné tělo 11

■ Dendrity 13

■ Axon 13

■ Axonální transport 13

■ Komunikace mezi neurony..... 14

■ Typy chemických synapsí 15

■ Synapse mezi neuronem a efektoem..... 15

■ Neuromediátory (neurotransmitery)
a jejich receptory 15

■ Klasifikace neuronů..... 17

10.1.2. Gliové buňky 17

■ Astrocyty 18

■ Oligodendrocyty 19

■ Mikrogliové buňky 19

■ Ependymové buňky 19

10.1.3. Extracelulární prostor 19

10.1.4. Stavba šedé a bílé hmoty CNS 20

10.2. Mícha, *medulla spinalis* .....20 *Rastislav Druga, Miloš Grim*

10.2.1. Míšní nervy 21

■ Topografické vztahy v *cauda equina*..... 23

10.2.2. Míšní segmenty..... 23

■ Vertebromedulární topografie 26

10.2.3. Stavba šedé hmoty míšní 26

■ Neurony šedé hmoty míšní 27

10.2.4. Členění šedé hmoty míšní,

Rexedovy lamely 30

■ Charakteristiky Rexedových lamel
a jejich srovnání s míšními jádry 30

10.2.5. Členění bílé hmoty míšní, míšní dráhy 31

■ Senzitivní míšní dráhy 31

■ Motorické míšní dráhy..... 37

■ Dráhy míšních reflexů..... 39

■ Následky přerušeni míchy 41

10.3. Mozkový kmen, *truncus encephalicus* .....41 *Rastislav Druga*

10.3.1. Zevní popis mozkového kmene..... 42

■ *Medulla oblongata* 42

■ *Pons Varoli* 42

■ *Fossa rhomboidea* 43

■ *Mesencephalon*..... 45

10.3.2. Vnitřní stavba mozkového kmene 45

■ Jádra hlavových nervů, *nuclei nervorum cranialium*..... 45

■ Retikulární formace,
formatio reticularis 55

■ Jádra specifická pro jednotlivé oddíly
mozkového kmene 58

■ Bílá hmota mozkového kmene..... 63

10.4. Mozeček, *cerebellum* .....65 *Rastislav Druga*

10.4.1. Poloha a zevní popis..... 65

10.4.2. Kůra mozečku, *cortex cerebelli*..... 68

■ *Stratum moleculare* 69

■ *Stratum gangliosum*
(vrstva Purkyňových buněk) 69

■ *Stratum granulare* 70

10.4.3. Bílá hmota mozečku 72

10.4.4. Mozečková jádra, *nuclei cerebellares* 72

10.4.5. Spoje mozečku a jeho funkční členění 73

■ Aferentní spoje mozečku 73

■ Eferentní spoje mozečku..... 76

10.4.6. Anatomické a funkční členění mozečku 77

10.4.7. Funkce mozečku..... 79

10.5. Mezimozek, *diencephalon*.....80 *Rastislav Druga*

10.5.1. Thalamus 80

■ Zevní popis thalamu 80

■ Neurony thalamu 81

■ Jádra thalamu a jejich spoje.....	82
■ Funkční organizace thalamu.....	93
10.5.2. Epithalamus.....	93
10.5.3. Subthalamus.....	94
10.5.4. Hypothalamus.....	96
■ Stavba hypothalamu.....	96
■ Spoje hypothalamu.....	97
■ Funkce hypothalamu.....	101
10.6. Koncový mozek, telencephalon.....	101
Rastislav Druga	
■ Vývoj telencefala.....	101
■ Vývoj gyrifikace hemisfér.....	103
■ Zevní popis hemisfér, gyrifikace.....	103
10.6.1. Bazální telencefalon.....	108
■ Septum.....	108
■ Substantia innominata.....	110
10.6.2. Bazální ganglia.....	110
■ Corpus striatum.....	110
■ Globus pallidus.....	116
■ <i>Clastrum</i>	119
■ <i>Corpus amygdaloideum</i>	120
10.6.3. Mozková kůra, <i>cortex cerebri</i>	120
■ <i>Allocortex</i>	121
■ <i>Neocortex</i>	129
■ Limbický systém a limbická korová oblast.....	143
10.6.4. Bílá hmota hemisféry.....	148
■ Vlákna projekční.....	148
■ Vlákna asociální.....	150
■ Vlákna komisurální.....	152
10.6.5. Funkční a anatomické rozdíly mezi hemisférami.....	153
10.7. Komorový systém a cirkulace likvoru.....	155
Rastislav Druga	
10.7.1. Komorový systém.....	155
10.7.2. <i>Liquor cerebrospinalis</i> a jeho cirkulace.....	158
10.8. Obaly centrálního nervstva, meninges.....	160
Rastislav Druga	
10.8.1. Tvrdá plena, <i>dura mater</i>	160
10.8.2. Pavučnice, <i>arachnoidea</i>	163
10.8.3. Omozečnice, <i>pia mater</i>	163
10.9. Cévní zásobení centrálního nervstva.....	163
Rastislav Druga	
10.9.1. Cévní zásobení míchy.....	164
10.9.2. Cévní zásobení mozkového kmene a mozečku.....	165
10.9.3. Cévní zásobení mozku.....	167
■ Mozkové tepny.....	167
■ Tepny korové.....	170
■ Tepny centrální (bazální), <i>arteriae centrales (basales)</i>	171
■ Tepny zásobující plexus choroidei, <i>arteriae choroideae</i>	171
■ Mozkové žíly.....	174
10.10. Molekulárně biologické mechanismy vývoje nervového systému.....	176
Miloš Grim, Petr Dubový, Rastislav Druga	
■ Neurulace.....	176
10.10.1. Proliferace a diferenciaci neuroepitelových buněk a apoptóza.....	178
■ Buněčná smrt, apoptóza, za vývoje nervového systému.....	178
■ Gliogeneze.....	178
10.10.2. Segmentace nervové trubice.....	178
■ Mozkové váčky.....	178
■ Neuromery.....	180
■ Diferenciace neuronů podle polohy.....	181
■ Diferenciace buněk neurální trubice v dorzoventrální ose.....	181
■ Mediolaterální specifikace míšních motoneuronů.....	181
10.10.3. Epidermové plakody.....	181
10.10.4. Neurální lišta a buňky, které se z ní diferencují.....	182
10.10.5. Neurotrofní růstové faktory.....	184
■ Postnatální neurogeneze.....	184
10.10.6. Vývoj jednotlivých oddílů CNS.....	185
■ <i>Mícha</i>	185
■ <i>Rhombencephalon</i> , rhombomery, <i>Hox</i> geny.....	185
■ Mozeček.....	186
■ <i>Mesencephalon</i>	186
■ <i>Prosencephalon</i> , prosomery, <i>Pax</i> geny.....	186
10.10.7. Vývojové vady CNS.....	187
10.11. Přehled drah centrálního nervového systému.....	187
Rastislav Druga	
■ Jednoneuronové a víceneuronové dráhy.....	188
■ Funkční dělení drah – senzitivní, motorické.....	188
■ Název dráhy.....	188
■ Uspořádání drah.....	188
10.11.1. Senzitivní dráhy.....	189
■ Organizační principy míšních a kmenových senzitivních drah.....	189
■ Lemniskální systém.....	189
■ Anterolaterální systém.....	191
■ Dráhy spinocerebellární, <i>tr. spinocerebellares</i>	192
■ Senzitivní dráhy hlavových nervů.....	192
10.11.2. Dráhy míšních a hlavových reflexů.....	193
10.11.3. Motorické dráhy.....	195
■ Motorické korové dráhy.....	195

■ Motorické kmenové dráhy.....	199	10.11.8. Spoje limbického systému.....	216
■ Členění motorických míšních systémů...	200	■ Spoje <i>gyrus cinguli</i>	216
10.11.4. Dráhy smyslových orgánů	200	■ Spoje <i>gyrus parahippocampalis</i>	216
■ Zraková dráha	200	■ Spoje hippocampální formace	216
■ Čichová dráha	206	■ Spoje amygdaly.....	216
■ Chuťová dráha.....	209	10.11.9. Komisurální korové spoje.....	216
■ Sluchová dráha.....	210	10.11.10. Asociační korové spoje.....	216
■ Vestibulární dráha	211	10.11.11. Dělení drah podle exprese mediátorů (chemické dráhy).....	216
10.11.5. Spoje bazálních ganglií.....	214	■ Cholinergní systém.....	216
■ <i>Striatum (nucleus caudatus, putamen)</i>	214	■ Monoaminergní systém	218
■ <i>Globus pallidus</i>	214	■ Histaminergní systém	220
10.11.6. Spoje mozečku	215	■ Glutamátový systém	220
■ Aferentní spoje mozečku	215	■ GABAergní systém	220
■ Eferentní spoje mozečku.....	215	■ Peptidové systémy.....	220
10.11.7. Spoje retikulární formace	216	■ Neurony exprimující oxid dusnatý.....	220
■ Aferentní spoje.....	216		
■ Eferentní spoje	216		